

KÖZÉP-EURÓPA FENNMARADÁSÁBAN MISSZIÓS FELADAT HÁRUL A MAGYARSÁGRA

BESZÉLGETÉS MAKOVECZ IMRE ÉPÍTÉSSZEL*

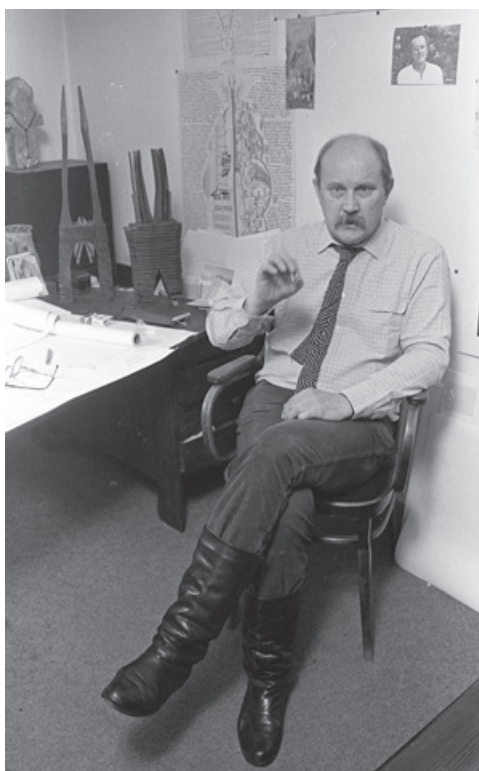
„Egy Nagy Úr vendégként élek a Földön. A háttérhatalom az embereket le akarja szoktatni arról, hogy tudják, egy Nagy Úr vendégei vagyunk, hogy mindenkinek magának kell elszámolnia a saját életével. Ide az ember úri jókedvével jön, hogy együttműködjön az emberekkel, hogy egymással megküzdve megpróbáljuk a nehézségeket leküzdeni, és előrehaladni. Egy népet nem lehet csak úgy elsöpörni, mert egy népben Isten ereje működik.” **Makovecz Imre**

Van tizenkét ember, mint tizenkét láncszem, úgy kapcsolódnak egymáshoz. Feladata mind a tizenkettőnek, hogy egyetlen füzért alkossanak: Corvin-láncot. A nemzeti szellem erős fonatát. A lánc csak a halál megjelenésével nyílik szét egy pillanatra, aztán az elhunyt helyébe új tag lép, és ismét bezárul a kör. Tudós társaságok választották így tiszteletnek örvendő tagjaikat koronként. Ezt a hagyományt elevenítette fel gróf Klebelsberg Kuno, akinek javaslatára Horthy Miklós kormányzó alapította meg

a Corvin-láncot a magyar szellemi élet nagyjai iránt érzett megbecsülésből, melyet tizenkét személy viselhet egyidejűleg.

A névadó, Corvin Mátyás alakját idézi e kitüntetés, és a két háború közötti birtokosokét: Teleki Pálét, Hóman Bálintét, Reményik Sándorét, Klebelsberg Kunóét. A tudományok és művészetek területein alkotó egyéniségek, akik tudják, hogy „nem sokaság, hanem lélek (...) tesz csuda dolgokat”, az új évezred küszöbén sem hiányoznak közülünk. Az elmúlt héten öten vették át a Corvin-láncot, egyikük Makovecz Imre építész. Makovecz Imrével beszélgettünk.

– Olyan országban, amelyik 1920 óta vészorszakot él át, folyamatos küszködés forrása a nemzeti egység szellemének fenntartása. Az egységes Európa – sok áldozatos szellem munkája – az első világháborúval alkotórészeire esett. Megéltük Közép-Európa módszeres legyengítését és szétverését, Oroszország tudatos leválasztását a művelt Nyugatról, csak

Makovecz Imre (fotó: Forteplan - 124744-1989)

* Magyar Nemzet, 2001. szeptember 1.

Makovecz Imre kiállításának megnyitóján a Pesti Vigadóban, 2014. 03. 16. (Fotó: Thaler Tamas, forrás: <https://hu.wikipedia.org/>)

hogy az atlanti országoknak ne lehessen többé riválisa a térségben. Pedig az orosz pusztá nem volt néma, gondoljunk csak a zseniális orosz irodalomra, arra a szellemre, amelyik a franciákkal összekapcsolódva a legmagasabb műveltség hordozója volt. S gondoljunk Magyarország pozíciójára is, mindarra, amit itt fizikai, szellemi és lelki értelemben megsemmisítettek. Közép-Európa fennmaradásában missziós feladat hárul a magyarságra – tudatosul bennem egyre inkább, miközben járom az országot és a határon túli településeket. Mert nálunk fény van, a környező országokban viszont azt látom: alszanak, talán az egy Lengyelországot kivéve. Lengyelország él. Reális tehát az a Corvin-lánc sugallta szándék, amelyik a közép-európai nemzetek közötti biztos, eltéphetetlen kötelék kialakításán fáradozik, hogy hitünk szerint végre határainkon túl, Kárpát-medencében, Közép-Európában gondolkozhasunk. Ez az egyetlen esélyünk a túlélésre. Elhatárolódní, megkülönböztetni különben sem volt szokása a magyarnak, mindig is befogadó nemzet hírében álltunk – elég csak a szláv eredetű Makovecz nevet említeni bizonyítékul. A Corvin-lánc arra készíti viselőjét, hogy az megtanuljon ragyogni, a többi kitüntetettel: Teller Ede világhírű fizikussal, Balogh János zoológussal, Lámfalussy Sándor közgazdással, Lukács János történésszel és Szabó Magda íróval együtt. Ebben a társaságban egyik személyiség ragyogóbb, mint a másik. És a lánc

korábbi tagjai is ilyen érzéseket ébresztenek bennem. Amikor a kitüntetés alapításának esztendejére, 1930-ra gondolok, József Attila sorai jutnak eszembe, Szabó Lőrinc, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Kassák Lajos képe merül fel bennem, és azoké, akik a magyar szellemi élet csillagai voltak. Hogyha valaki azt mondja tehát, hogy ez a kitüntetés a fasizmus megújításának lehetőségét sugallja, rosszhiszemű, és minden bizonnyal odvas a szíve is. A Corvin-lánc sugárzó köre már fénye tündöklő jellegénél fogva sem tűrheti a kiközösítést.

– *Milyen jelenségek győzték meg arról útjai során, hogy a magyar nemzet képes lehet sorsának irányítójává válni az elkövetkező esztendőben?*

– A változást az emberek közérzetén is érzéklni: egyre kevesebb a nyávgóság, a nyavalygás, a hazudozás is fokozatosan hal el. Habár gondjaink nem csökkennek. Éppen a sokat emlegetett Trianon miatt, az utódállamokban folyó rablógazdálkodás következtében tűrhetetlen állapot keletkezett a Tiszán. És most nemcsak a sorozatos mérgezésekre gondolok, hanem az árvizekre is, amelyek két méterrel a százéves, maximális árvízszint fölé emelkedtek ebben az esztendőben. A Felső-Tisza vidékén folytatott esztelen fakitermelés okozta ár ellen egymagunkban nem sokat tehetünk. Szörnyű pusztítást végez a víz. Ha valaki ott volt, látnia kellett, a ház megrogyva, a disznó, a tehén úszik a víz színén, a tyúk a kakással együtt

fönn a fa tetején, közben egy házaspár nézi, hogy egész élete munkája odavan. A korábbi kormány a megoldás lehetőségét átadta a biztosítótársaságnak, amelyik aztán megállapította, hogy ha egy ház átlagos értékcsökkenése nyolcvan százalékos, akkor százhetvenezer forintot lehet kiutalni családonként, miközben tudható, hogy ebből a pénzből jó, ha három ablak ára kitelik. A jelenlegi kormány támogatásával – és erről a sajtó nemigen beszél – százával épülnek a házak az árvíz sújtotta településeken. A súlyosan megsérült vagy összedőlt otthonok újjáépítésére első menetben huszonnégy milliárd forintot, majd további tízmilliárdot különített el a kormány. A szerencsétlenül járt emberek ugyanakkora házba költözhetnek vissza, mint a korábbi otthonuk volt, az egyetlen megkötés, hogy a tulajdonos tizenöt éven belül nem adhatja el az új házat. Utcák emelkednek egyre-másra, és az emberek boldogan költöznek be otthonukba. Nem tudok arról, hogy Európában egyszer is előfordult volna, hogy a kormányzat ilyen elegánsan, ekkora odafigyeléssel és ennyi szívvel intézett volna ügyet. A földcsuszamlások Olaszországában mind a mai napig sátorban laknak az emberek, és pusztít közöttük a betegség, a vízhiány. A Kós Károly Egyesülés négyszáz házat épít

a Tisza mentén. Amikor a katasztrófa bekövetkezett, azonnal összehívtam a fiatal építészeket: negyven tervet készítettünk különböző nagyságban és méretben, amelyek közül a katasztrófabizottság kiválasztott tizenhetet, ezek épülnek meg változataikban, a helyi igényeknek megfelelően. Különös érzés, amikor odajön a tulaj, és beköltözik az istállóba, mert ott akar lenni, amikor a házat építik. Aztán azt mondja: nem lehetne a padlót tizenöt centiméterrel magasabbra? Mondom neki, Jani bácsi, semmi értelme, ezt a házat is el fogja érni az árvíz, csak nem dönti össze. Mégiscsak jobb volna egy kicsit magasabbra, válaszol. Szólok a melósoknak, gyerekek, emeljük meg! Jaj, az Isten áldja – jön a felelet. Na, most az élet ilyen. Látom az emberek arcán, hogy nem a vég, a nyomorúság vár rájuk, mert segítő kezet nyújt a magyar kormány, s ettől valahogy megváltozik az alaphangulat. Ha Csíkszeredán, Kolozsváron, Temesváron hallanák a kétkedők, mit jelent a státustörvény az ott élő magyarok számára, elhallgatnának, mert fény gyullad a szemekben, s már nem azt sugallja az emberek tekintete, hogy végünk, hanem azt, hogy törődnek velünk, gondol ránk az anyaország.

Tóth Ida

Angyalok és építészet - Makovecz Imre 90 című kiállítás a Múcsarnokban (2025) Fotó: Nyiró Simon / MMA